

Otázky tyto k srdci a rozumu mluvějí. Mnohá tajná společnost, všelijak se zovouc, chtěla na polepšení svých krajanů, svého národa dobrodějně působiti, ale pro své podezřelé tajnustkárství zahynula. Tato dobro-dějna i zábavná společnost prosta všeho tajnustkárstva, může jakožto sbor dobrých občanů, člověků potrvati a mnoho dobrého pro blahobyt způsobiti; neboť je na bohumilé ctnosti, vzdělanosti a na veřejnosti založena.

Pravidla zdvořilosti v hovoru, jímžto nás Indiané na severnej Americe učeji.

Pronásledovaní Indiané v Americe, majíce mnohé příčiny scházeti se do sněmův, na velký pořádek a slušnost v nich hledějí. Nejstarší mužové sedívají ve předních řadách, za nimi bojovníci, v zadních ženy a děti. Ženy na všechno pilně pozor dávajíce, vše si dobře pamatujou, a neznajíce písma, svým dětem povídávají. Ženy a děti jsouce živým archivem sněmův, články smlouvy přes 100 let v podání chovají, které s psaným se shodujou.

Kdo chce mluviti, vstane, ostatní pozorně poslouchají. Řečník domluviv sedne si, 4—5 minut ještě u velikém tichu a mlčení trvají všichni, aby řečník na něco sobě zpomenuv, dále mluviti mohl, maje cosi ještě na myslí, co mu bylo dříve mluvivšímu uklouzlo. V hovoru, byť jen

obyčejném, kvapné vytrhování a padání do řeči druhého, za velmi neslušné pokládají. A jak je to u nás v besedách, poradách a jinde? — A tyto zdvořilé Indiany jmenuje soběcký hrdopyška Europan „*divochy*“ že snad nenosejí frak a cilindr jeho, a neuklonkujou se jak on, jinak myslíce a jinak mluvíce! —

Prostředek druhý.

Zřidte hospodářskou raddu v každej obci.

Údové hospodářské raddy jsou občané, kteří by se k tomu účelu sedružili, aby představenstvo svéj obce, vážné zastupitelstvo svého okresu u všem dobrém podporovali, zlořádum překáželi. Mimo to by dle pokroku hospodářského orbu, dobytkárství, štěparství, lukarství atd. v obci příkladně zvelebovali, a tak obecnému blahobytu *spojenými silami* napomahali. Údem hospodářské rady může být každý hodný občan v obci, ať duchovník, učitel, lékař, hojič, rolník, řemeslník, průmyslník, domkař, jen když domek nebo kousek půdy nebo dílnu máje, všemu dobrému v obci přeje, národ svůj miluje o pokrok blaho a moc jeho dbá, bídňím lenivcem v dobru nejsa. Vzdělaných lidí z každého stavu a povolání hleďte sobě pro svou hospodářskou raddu získati a za údy je zvoliti. Hospodářská rada nemajíc jiných stanov, než-li těch, jež hospodářské jednoty krajské a jich od-